

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد
بیمارستان ایت الله مدنی بجستان

دستورالعمل نظافت بخش ها

1403

مهندس مهرانه لطفی
کارشناس بهداشت محیط

تاریخ ابلاغ: فروردین 1403

تاریخ بازنگری: فروردین 1404

تعداد بازنگری: 3

نظافت روزانه اتاق عمل

قبل از اولین عمل :

1. تجهیزات غیر ضروری از اتاق خارج شود .
2. وسایل داخل اتاق مرتب شود به نحوی که ترافیک و شلوغی وجود نداشته باشد .
3. گرد و غبار روی چراغ عمل و اسباب و اثاثیه و تمام سطوح صاف و حاشیه ها (لبه درگاه ها و ...) گرفته شود برای این منظور می توان از محلولهای الکل استفاده کرد .

بین دو عمل :

1. بعد از عمل و قبل از خروج از اتاق عمل ، بلافاصله باید تمام اسباب و اثاثیه ، تجهیزات عمل و بیهوشی ، کف اتاق ، محیط اطراف با پوشیدن دستکش تمیز با محلول گندزدا تمیز و ضدعفونی شود .
2. میزها و تجهیزات ، میز عمل ، تشک با محلول گندزدایی شود . بهتر است چرخهای ترالی اسباب و اثاثیه با محلول ضدعفونی شود .
3. چراغ سیالیتیک و چراغ رفلکس تمیز شود (توسط محلولی که توسط کارخانه سازنده پیشنهاد می شود) .
4. دستکش و ماسک و وسایل یکبار مصرف داخل سطل انداخته شود .
5. در صورت بروز آلودگی بایستی حتماً اسباب و اثاثیه و سطوح آلوده شسته و ضدعفونی شود .

راهکارهای مربوط به پاک کردن و نظافت سطوح محیطی اتاق عمل

در فواصل بین اعمال جراحی ، سطوح سخت و کف زمین تمام اتاقهای عمل بایستی با استفاده از زمین شوی آغشته با ماده ضدعفونی کننده (هیپوکلریت 3-1٪) کاملاً تمیز و پاک گردد .

بعد از آخرین عمل جراحی ، بایستی کف اتاق عمل با ماده گند زدای مناسب شستشو گردد .

شستشوی کف اتاقها و کوریدورها در شب به طریقه مرطوب بایستی لبه پنجره ها و قفسه ها نیز روزانه شسته

شود .

محلها و نقاطی که عفونت از آن طریق ممکن است ایجاد گردد به ترتیب عبارتند از :

الف) سطح پوست اعضای تیم و پرسنل اتاق عمل

ب) دستگاه ها و سطوحی که به اندازه کافی نظافت نشده اند

ج) ذرات موجود در هوا

د) پوست و اتاق بیمار

درب هر اتاق عمل به جز برای عبور پرسنل ، بیمار و تجهیزات باید بسته باشد ، تعداد پرسنلی که اجازه ورود به اتاق عمل را دارند باید به حداقل برسد .

کف اتاق عمل نباید سوراخ داشته باشد و در صورت امکان ، سایر سطوح نیز باید در مقابل گرد غبار مقاوم باشند .

در مواقعی که حین عمل جراحی ، آلودگی قابل رویت سطوح یا تجهیزات با خون یا سایر مایعات بدن ایجاد می شود قبل از انجام عمل جراحی بعدی از محلول ضد عفونی کننده مناسب (هیپوکلریت 3٪-1٪) برای پاک کردن محل های آلوده استفاده نمایید .

اتاق عمل باید حداقل اسباب و تجهیزات دایمی را داشته باشد

بهتر است از وسیله مخصوص چرخدار که حاوی تمام تجهیزات لازم برای اعمال جراحی است و به آسانی قابل انتقال به اتاق عمل استفاده شود . ترالی مزبور بایستی بعد از هر عمل از اتاق عمل خارج و کاملاً تمیز و استریل گردد .

چراغ های جراحی چون نزدیک به ناحیه استریل جراحی هستند باید به طور مکرر با ماده گندزدا شسته شوند . در مواقعی که در حین عمل جراحی ، آلودگی قابل رویت سطوح یا تجهیزات با خون یا سایر مایعات بدن ایجاد می شود قبل از عمل جراحی بعدی از گند زدایی مناسب برای تمیز کردن محل آلوده استفاده کنید .

به علت خطر انتقال بیماریهای منتقله از طریق خون زباله ها بایستی با کمترین دستکاری دفع گردد . برای دفع زباله های اتاق عمل بایستی پنبه و گازهای مورد استفاده در کیسه های پلاستیکی در محل استفاده قرار داده شود و گازهای آغشته به مایعات در ظروف مقاوم به مایعات قرار داده شود .

ابلاغ کننده : ریاست محترم بیمارستان
جناب آقای دکتر جمعه زاده

تأیید کننده: مدیریت محترم داخلی
جناب آقای مهدی حیدری

تدوین کننده: کارشناس بهداشت محیط
سرکار خانم مهندس مهرانه لطفی

نظافت و گندزدایی و لکه زدایی آمبولانس

گامهای دقیق انجام عملیات :

1. حداقل یکبار در هفته ، کف ، دیوار ها ، شیشه ها ، صندلی ، تخت بیمار و سایر سطوح خودرو را شسته و نظافت کنید.
2. وسایل تنظیف باید مخصوص آمبولانس باشد .
3. با استفاده از آب ژاول 2٪ سطوح در تماس با بیمار را گندزدایی کنید .
4. برای گندزدایی ابزار و وسایل درمانی از الکل 70٪ یا محلول گندزدای سطوح آماده مصرف (مختص ابزار و تجهیزات پزشکی غیرقابل اتوکلاو) معرفی شده طبق دستورالعمل استفاده نمایید .
5. بعد از حمل بیمار عفونی ملحفه ها را داخل کیسه زبله زرد رنگ تحویل رختشورخانه نمایید
6. تشک و برانکارد را با آب ژاول 2٪ گندزدایی کنید
7. قسمت های آلوده به خون و ترشحات بیمار بایستی بخوبی طبق دستورالعمل لکه زدایی خون و مایعات شسته و گندزدایی گردد.
8. نظافت آمبولانس باید از قسمت تمیز به کثیف باشد.
9. استفاده از چکمه ، پیشبند و دستکش ضروری می باشد.
10. دستها را بعد از اتمام کار شسته و ضدعفونی کنید.

ابلاغ کننده : ریاست محترم بیمارستان
جناب آقای دکتر جمعه زاده

تأییدکننده: مدیریت محترم داخلی
جناب آقای مهدی حیدری

تدوین کننده: کارشناس بهداشت محیط
سرکار خانم مهندس مهرانه لطفی

تاریخ ابلاغ: فروردین 1403

تاریخ بازنگری: فروردین 1404

تعداد بازنگری: 3

نظافت، شستشو، گندزدایی و لکه زدایی بخشها / واحدها شامل بخش های ایزوله، عفونی، بستری بیماران در پایان هر شیفت:

1. ابتدا دستکش و ماسک بپوشید.
2. زباله ها را از اتاق جمع آوری نمایید .
3. سطل زباله را با مواد شوینده شسته و با وایتکس یا گندزدای معرفی شده سطوح و دیوارها طبق راهنمای رقیق سازی که در اختیار بخش ها گذاشته شده گندزدایی نمایید.
4. سطل را خشک کرده و کیسه نو متناسب با نوع پسماند در آن بگذارید.
5. کلیه سطوح را گرد گیری نمایید.
6. اطراف تخت بیمار،الکر،کمد،یخچال و درب و دستگیره ها را تمیز و با وایتکس یا گندزدای آماده مصرف موجود در بخش ها که از طریق داروخانه تهیه شده، گندزدایی کنید.
7. کف، دیوار و سقف اتاق را پس از نظافت با وایتکس یا گندزدای کف و دیوار و با استفاده از تی مخصوص خود نظافت کنید.
8. آئینه و روشویی را تمیز کنید.
9. جا صابونی مایع را بعد از اتمام صابون،شسته و خشک کرده بعد پر نمایید.

10. سرویس بهداشتی و حمام را با برس مخصوص خود از قسمت تمیز به کثیف شسته و با وایتکس یا گندزدای کف و دیوار گندزدایی کنید.
11. لگن و ظرف ادرار بیمار را بعد از هر بار استفاده، شسته و وایتکس یا گندزدای کف و دیوار گندزدایی کرده در محل مخصوص خود قرار دهید.
12. کلیه راهروها را با تی و جاروی مخصوص خود نظافت نمایید.
13. خون و ترشحات را با استفاده از دستمال یکبار مصرف برداشته و پاک کنید.
14. محل را با مواد شوینده بشوید.
15. محل را با آب ژاول 1٪ گندزدایی نمایید.
16. در صورتیکه خون یا مایعات محتوی شیشه یا اشیا نوک تیز باشد روی آن را با دستمال بپوشانید.
17. روی دستمال محلول آب ژاول 10٪ ریخته و ده دقیقه صبر نمایید.
18. محل را با مواد شوینده تمیز کرده با آب ژاول 1٪ گندزدایی نمایید.
19. پنجره ها را روزانه یکبار با شیشه پاک کن تمیز نمایید.
20. پرده ها را روزانه جهت شست و شو تحویل لندری دهید.
21. لوازم مصرفی اتاق بیمار از قبیل ملحفه ها، تشک، پتو و بالش و روتختی را بایستی بطور مرتب و حداقل روزانه یکبار تعویض کنید.

تدوین کننده: کارشناس بهداشت محیط سرکار خانم مهندس مهرانه لطفی	تأیید کننده: مدیریت محترم داخلی جناب آقای مهدی حیدری	ابلاغ کننده: ریاست محترم بیمارستان جناب آقای دکتر جمعه زاده
--	---	--

دستورالعمل پاکسازی روزانه اتاق های بیماران:

در جمع آوری و انتقال تجهیزات و وسایل مراقبت از بیمار و همچنین ملحفه و البسه آلوده به خون، مایعات بدن، ترشحات و یا مواد دفعی، باید از مواجهه پوست و مخاطها و لباس پرسنل با لوازم آلوده، به منظور جلوگیری از انتقال میکروارگانیسمها به سایر بیماران و محیط جلوگیری به عمل آید.

استفاده از دستکش، گان و لباس محافظتی پالستیکی در هنگام تمیز کردن اتاق بیمار الزامی است.

در خصوص موارد آلودگی بدون اسهال تمام دیوارها، سطوح، ریل تختها، دستگیره های درب، کلیه سرویسهای بهداشتی اعم از حمام، توالت، دوش، روشویی ها و زنگهای فراخوانی، کرکره ها، تلفن، کنترل تلویزیون، مانیتورها و غیره با آب و شوینده های مناسب شستشوداده شود.

اتاق هایی که دارای فرش می باشند باید با بخار پاکسازی شوند.

کرکره ها باید پاکسازی و پرده ها باید تعویض شوند.

در خصوص موارد آلودگی همراه با اسهال علاوه بر شستشو با آب و شوینده های مناسب تمام سطوح فوق را با محلول حاوی 1٪ سدیم هیپوکلریت پاک کرده، به مدت 10 دقیقه رها کرده، سپس سطوح را با آب گرم شسته و صبر کرده تا خشک شود.

تمام تجهیزاتی که قابلیت استفاده مجدد دارند (برای مثال: ظرف شستشو، ماگ دندان، تجهیزات تنفسی) باید پیش از استفاده برای بیمار دیگر بصورت دستی یا اتوماتیک با رعایت کلیه احتیاطهای استاندارد و با استفاده شوینده های آنتی باکتریال در دستگاههای شستشو با مواد ضد عفونی کننده مناسب و طبق پروتکل مصرفی مورد تأیید سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت ضد عفونی گردد و سپس استریل شوند. قبل از استریل کردن کامل این وسایل، نباید آنها را در اتاق بیماران دیگر یا مناطق تمیز دیگر، قرار داد.

تشکها و بطری های ادراری باید فوراً در یک فلاشر تشک بهداشتی شود.

ویلچرها برای هر بیمار باید اختصاصی استفاده شود و سپس بعد از ترخیص بیمار با رعایت کلیه احتیاطهای استاندارد و با استفاده شوینده های آنتی باکتریال شستشو و سپس با محلول حاوی 1٪ سدیم هیپوکلریت ضد عفونی گردند .

تمام تجهیزات یکبار مصرف موجود در اتاق باید دور ریخته شوند.

تجهیزات و وسایل پاکسازی مانند تی ها ، دستمال های مخصوص، لگن ها، سطل ها و دستگیره های مخصوص تی را با ضد عفونی گرمایی با آب داغ (50-60 درجه سانتی گراد) و شیمیائی پاکسازی و ضد عفونی گردند و یا با محلولی حاوی ppm500 سدیم هیپوکلریت پاک کرده، به مدت 10 دقیقه رها کرده، سپس سطوح را با آب گرم شسته و صبر کرده تا خشک شود .

اتاق و کلیه تجهیزات مراقبت از بیمار (تجهیزات هتلینگ) را ابتدا بوسیله شوینده مناسب و ضد عفونی گرمایی با آب داغ (50-60 درجه سانتی گراد) شستشو داده و سپس با محلولی حاوی ppm500 هیپوکلریت سدیم ضد عفونی گردد.

اگر بیمار اختیار دفع نداشته باشد از استخرهای آب درمانی استفاده نشود.

در خصوص ظروف غذائی هیچ اقدام احتیاطی خاصی الزم نیست و صرفاً ترکیب آب داغ و شوینده ها برای زدودن آلودگیها کافیهست، در غیر این صورت از ظروف یکبار مصرف استفاده گردد.

اگر بیمار اختیار دفع داشته باشد و قادر به مراقبت از خود، با بهداشت مناسب، باشد و جلوی ترشحات زخمها گرفته شود مرکز درمانی می تواند به توقف احتیاطات ایزوالسیون اقدام کند

هر نوع وسیله مراقبت از بیمار که از بخشهای مختلف جهت تعمیر یا سرویس فرستاده شده است، باید با مواد ضد عفونی کننده مناسب و طبق پروتکل مصرفی مورد تأیید سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت ضد عفونی گردد.

ابلاغ کننده : ریاست محترم بیمارستان
جناب آقای دکتر جمعه زاده

تأیید کننده: مدیریت محترم داخلی
جناب آقای مهدی حیدری

تدوین کننده: کارشناس بهداشت محیط
سرکار خانم مهندس مهرانه لطفی

تاریخ ابلاغ: فروردین 1403

تاریخ بازنگری: فروردین 1404

تعداد بازنگری: 3

دستورالعمل پاکسازی روزانه زایشگاه:

1. ابتدا دستکش و ماسک بپوشید.
2. سطل های زباله بصورت روزانه تخلیه، شستشو و با مواد مناسب گندزدایی شوند.
3. اتاق ها طبق برنامه نظافت گردگیری شود
4. آئینه و روشویی را تمیز کنید .
5. کلیه توالت ها، دستشویی ها و حمام ها بطور مرتب و حداقل یکبار در روز نظافت و گندزدایی شود.
6. راهرو ها به صورت روزانه تی کشیده شود.
7. تی ها بعد از هر شیفت کاری ضدعفونی شوند.
8. تی ها دارای برچسب بوده و هر 15 روز یکبار تعویض گردند.
9. لوازم مصرفی زایشگاه از قبیل ملحفه ها، تشک، پتو، بالش و روتختی ها مرتب و حداقل روزی یکبار تعویض گردد به نحوی که پیوسته سالم، تمیز و عاری از آلودگی باشد.
10. انبار دارویی و اتاق تمیز و اتاق کثیف همواره نظافت شود.
11. آبسرد کن به طور روزانه نظافت شود.
12. ملحفه های عفونی و آغشته به مواد دفعی در کلیه بخش ها بطور جداگانه جمع آوری و با اصول بهداشتی به رختشویخانه حمل شود.
13. بین های کثیف و تمیز به صورت هفتگی شستشو و گندزدایی شود.
14. در صورت خونی یا کثیف بودن بین ها، بلافاصله شستشو و گندزدایی شود.
15. نظافت و شستشوی پنجره ها، دیوارها، سقف و کف اتاق ها به طور مرتب انجام شود.
16. اتاق استراحت پرسنل و استیشن پرستاری به طور منظم نظافت شود
17. نظافت و گندزدایی تجهیزات پزشکی طبق دستورالعمل صورت گیرد.
18. جا صابونی مایع را بعد از اتمام صابون ،شسته و خشک کرده بعد پر نمایید.
19. قبل و پس از هر بار زایمان اتاق طبق دستورالعمل شستشو و گندزدایی گردد.

ابلاغ کننده : ریاست محترم بیمارستان
جناب آقای دکتر جمعه زاده

تأییدکننده: مدیریت محترم داخلی
جناب آقای مهدی حیدری

تدوین کننده: کارشناس بهداشت محیط
سرکار خانم مهندس مهرانه لطفی

تاریخ ابلاغ: فروردین 1403

تاریخ بازنگری: فروردین 1404

تعداد بازنگری: 3

نظافت و گندزدایی و لکه زدایی سردخانه متوفیان

گامهای دقیق انجام عملیات :

1. حداقل یکبار در روز ، کف، دیوار ها، تخت بیمار و سایر سطوح سردخانه را شسته و نظافت کنید.
2. وسایل تنظیف باید در محل موجود و مخصوص سردخانه باشد .
3. چکمه، پیشبند، دستکش و ماسک خود را بپوشید.
4. سردخانه و کشوها را با محلول گندزدایی وایتکس یا گندزدای سطوح (کف و دیوارها) طبق راهنمای رقیق سازی با رقت 2 درصد دستمال بکشید.
5. دیوارها را با محلول کف و دیوارها گندزدایی کنید.
6. کف زمین را با مواد شوینده شسته و با محلول موجود گندزدایی نمایید.
7. دستها را بعد از اتمام کار شسته و ضدعفونی کنید.

ابلاغ کننده : ریاست محترم بیمارستان
جناب آقای دکتر جمعه زاده

تأیید کننده: مدیریت محترم داخلی
جناب آقای مهدی حیدری

تدوین کننده: کارشناس بهداشت محیط
سرکار خانم مهندس مهرانه لطفی